

GORNITZKY

— 80 Years of Excellence —

מה בין הגבלים עסקיים לתחרות כלכלית?

עיקרי הרפורמה
ודיון בחובת הפיקוח החדשה

עו"ד אבנר פינקלשטיין, שותף

אפריל 2019

סעיף 2 לחוק

(א) "הסדר כובל הוא הסדר הנעשה בין בני אדם המנהלים עסקים, לפיו אחד הצדדים לפחות מגביל עצמו באופן העלול למנוע או להפחית את התחרות בעסקים בינו לבין הצדדים האחרים להסדר, או חלק מהם, או בינו לבין אדם שאינו צד להסדר".

"...אין לתת משקל רב מדי לניתוח יסוד הכבילה,
אלא למקד את הדיון, ככלל, בשאלת הפגיעה
בתחרות לפי סעיף 2(א) סיפא ("מבחן העלילות").
השאלה שעלינו לשאול עצמנו היא האם ההסדר
שבין הצדדים עלול לפגוע בתחרות..."

שאלת הכבילה אינה תורמת לניתוח תחרותי-
מהותי של ההסדר, ועלולה אך לצמצם שלא
לצורך, או להרחיב מעבר למידה, את תחולת
השתרעותו של הסעיף"

ע"פ 5823/14 שופרסל בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל (10.8.15)

"התיקון מבקש להעמיק ולמקד את פעילותה של רשות ההגבלים העסקיים, שתיקרא מעתה רשות התחרות, באותן פעילויות שטמון בהן נזק פוטנציאלי לתחרות ולציבור ואשר מעלות את יוקר המחיייה, ומנגד להקטין את הנטל הבירוקרטי והרגולטורי שמייצרים מנגנוני הפיקוח הקיימים כיום בחוק. התיקון המוצע מקרב את הדין הישראלי למקובל בדיני התחרות בכלכלות מפותחות בעולם"

מתוך דברי ההסבר להצעת החוק

"על רקע פסק הדין של בית המשפט העליון בעניין שופרסל, עמדת הרשות היא כי, ההסכמים של חברות הדלק הנוגעות לתחנות תדלוק (לרבות הסכמי אספקה בלעדית עם מפעילי תחנות תדלוק והסכמי שכירות במקרקעין עם בעלי תחנות או בעלי מקרקעין המיועדים לתחנות תדלוק) עלולים להיחשב כהסדרים כובלים לפי סעיף 2(א)..."

הסכמי השכירות על צורתיהם השונות, מקנים בפועל לחברות הדלק שליטה כמעט מוחלטת, ולתקופה ארוכה, בתחנות התדלוק והשפעתם על התחרות דומה לאלו של הסכמי הבלעדיות."

מתוך טיוטת דו"ח בנושא - תחרות גיאוגרפית בתחנות תדלוק: הקשר בין מבנה שוק למחירי בנזין

השינויים המרכזיים בחוק

1 הגדרת מונופולין (גם) לפי כוח שוק משמעותי

1

2 הסדרים כובלים

- מעבירת עוון לעבירת פשע
- אפשרות לבחינה עצמית של הסדרים

2

3 מיזוגים

- הגבהת רף המינימום לדיווח
- החלה גם על שותפויות ועמותות
- הארכת זמן הבדיקה

3

4 עיצומים כספיים

הגבהת התקרה ל- 100 מיליון ש"ח

4

חובת הפיקוח החדשה

✓ לפני –

- אחריות שילוחית של מנהלים בחברה – אישום בכל עבירה לפי החוק
- "נעברה עבירה לפי חוק זה, בידי חבר בני אדם, יואשם בעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה, באותו חבר בני אדם, מנהל פעיל, שותף למעט שותף מוגבל או עובד מינהלי בכיר האחראי לאותו תחום, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל אמצעים סבירים להבטחת שמירתו של חוק זה"

חובת הפיקוח החדשה

✓ אחרי -

■ חובת פיקוח - אישום ב"עבירה על חובת הפיקוח" בלבד

"נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה לפי חוק זה בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו - מאסר שנה והקנס הקבוע ליחיד בשל אותה עבירה.

נעברה עבירה לפי חוק זה בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר את חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

"נושא משרה" - מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל, או פקיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה"

חובת הפיקוח החדשה

"זוהי עבירה עצמאית, משמע כזו העומדת בפני עצמה (ועונשה המיוחד לה – לצדה), והיא אינה נוגעת בהכרח לשאלה אם אמנם נעברה עבירה בידי התאגיד אם לאו. די לנו בכך, שנושא המשרה לא פיקח וגו', על־מנת לראותו אחראי בפלילים, גם אם לא נעברה עבירה בידי התאגיד.

... במקרה שבו התאגיד עובר עבירה, ואנו מבקשים ליחס אחריות גם לנושא המשרה, כבמקרה שלנו, כל שעל המאשימה להוכיח הוא, כי התאגיד אמנם עבר עבירה. **אם עולה בידיה להרים נטל זה, כי אז קמה החזקה שלפיה נושא המשרה מוחזק כמי שלא עשה כל שניתן לעשות כדי למנוע את העבירה, ומכאן ואילך עליו הנטל לשכנע, כי הוא, מצדו "עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו"**

ע"פ (נצ') 1160/05 מירון נ' המשרד לאיכות הסביבה

חובת הפיקוח החדשה

"המילים "כל שניתן" מצביעות על כך שעל בעל המשרה לפעול, כמובן בגדר סמכויותיו וכוחו ומתוקף תפקידו, אך עליו להפעיל את מלוא סמכויותיו וליתן משקל כבד לשיקול של שמירת איכות הסביבה.

לא די בכך שיראה כי פעל בסבירות והפעיל אמצעים סבירים העומדים לרשותו, למניעת העבירה, אלא עליו להראות כי מבין האפשרויות הסבירות שעמדו בפניו נתן עדיפות ובחר באופציה המועילה ביותר לקידום מטרת החוק"

ע"פ (נצ') 1160/05 מירון נ' המשד לאיכות הסביבה

GORNITZKY

— 80 Years of Excellence —

תודה!